

Subsidieregeling

Transitie landbouw Noord-Brabant

Provincie Noord-Brabant

3 Omschakeling naar natuurinclusieve landbouw

Artikel 3.1 Begripsbepalingen

In deze paragraaf wordt verstaan onder:

- a. Asv: Algemene subsidieverordening Noord-Brabant;
- b. Businessplan: plan dat voldoet aan de eisen van bijlage 3;
- c. De-minimis landbouwsteun: steun die voldoet aan de voorwaarden voor vrijstelling van aanmelding als opgenomen in Verordening 1408/2013 van de Europese Commissie van 18 december 2013 (PBEU 2013 L352/9);
- d. Functionele agrobiodiversiteit: benutting van de natuurlijke soortenrijkdom voor de onderdrukking van ziekten en plagen;
- e. Groenblauwe mantel: gebieden zoals opgenomen op de kaart in bijlage 10 die een belangrijke nevenfunctie voor natuur en water hebben en overwegend grenzen aan het Natuurnetwerk Brabant en ecologische verbindingzones;
- f. Grond in agrarisch gebruik: onbebouwde grond met een agrarische gebruiksfunctie, niet zijnde gerealiseerde natuur die binnen het Natuurnetwerk Brabant met een natuurbeheertype-aanduiding is opgenomen in het natuurbeheerplan van de provincie Noord-Brabant;
- g. Natuurinclusieve landbouw: economisch rendabel en grondgebonden landbouwsysteem dat voedsel en gewassen produceert, in balans is met de natuurlijke omgeving, natuurlijke hulpbronnen integreert in de bedrijfsvoering en zorg draagt voor de biodiversiteit op en rond het bedrijf;
- h. Natuurnetwerk Brabant: samenhangend netwerk van natuurgebieden, dat van nationaal en internationaal belang is en het veiligstellen van ecosystemen als doel heeft, en is opgenomen en begrensd in de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant;
- i. Veehouder: ondernemer met een agrarisch bedrijf dat gericht is op het fokken, mesten en houden van landbouwhuisdieren.

Artikel 3.2 Doelgroep

1. Subsidie op grond van deze paragraaf kan worden aangevraagd door:
 - a. een veehouder; of
 - b. een samenwerkingsverband van agrarische bedrijven waarvan minimaal één veehouder is.
2. Indien het samenwerkingsverband, bedoeld in het eerste lid, onder b geen rechtspersoonlijkheid bezit:
 - a. wordt subsidie aangevraagd door een deelnemer van het samenwerkingsverband met rechtspersoonlijkheid; en
 - b. draagt het project de instemming van alle deelnemers van het samenwerkingsverband.
3. Indien het samenwerkingsverband, bedoeld in het eerste lid, onder b, geen rechtspersoonlijkheid bezit en uitsluitend bestaat uit natuurlijke personen:
 - a. wordt subsidie aangevraagd door een deelnemer van het samenwerkingsverband; en
 - b. draagt het project de instemming van alle deelnemers van het samenwerkingsverband.

Artikel 3.3 Subsidievorm

1. Gedeputeerde Staten verstrekken op grond van deze paragraaf projectsubsidies.
2. Subsidies als bedoeld in het eerste lid worden verstrekt in de vorm van een geldbedrag.

Artikel 3.4 Subsidiabele activiteiten

Subsidie kan worden verstrekt voor het opstellen van een businessplan met betrekking tot omschakeling naar natuurinclusieve landbouw, dat voldoet aan de vereisten van bijlage 3.

Artikel 3.5 Weigeringsgronden

1. Subsidie wordt geweigerd indien:
 - a. reeds eerder subsidie is verleend op grond van deze of een andere provinciale subsidieregeling voor dezelfde activiteit;
 - b. reeds voor indiening van de aanvraag begonnen is met de uitvoering van het project;
 - c. de totaal in de provincie Noord-Brabant gelegen, in agrarisch gebruik zijnde oppervlakte van het bedrijf minder dan 10 ha bedraagt;
 - d. het in agrarisch gebruik zijnde grondoppervlak van het bedrijf van de veehouder of de bedrijven van het samenwerkingsverband voor meer dan 50% gelegen is binnen het Natuurnetwerk Brabant.
2. Subsidie kan worden geweigerd indien de aanvrager in de afgelopen vijf jaar strafrechtelijk is veroordeeld, een strafbeschikking heeft gekregen, met het Openbaar Ministerie een schikking is aangegaan, strafrechtelijk, bestuurlijk of fiscaalrechtelijk is beboet, dan wel in het kader van een bestuursrechtelijk handhavingstraject een last onder dwangsom of bestuursdwang opgelegd heeft gekregen, wegens het overtreden van bij of krachtens natuur- en milieuregelgeving vastgestelde voorschriften, waaronder die op grond van de Waterwet, de Wet milieubeheer, de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, de Meststoffenwet, de Wet bodembescherming en de Wet natuurbescherming, indien aard, ernst of duur van de overtreding en het tijdsverloop sinds die overtreding daartoe aanleiding geven.
3. Onder aanvrager wordt in dit artikel mede verstaan: een deelnemer aan het samenwerkingsverband dat de subsidie aanvraagt.

Artikel 3.6 Subsidievereisten

1. Om voor subsidie in aanmerking te komen, wordt voldaan aan de volgende vereisten:
 - a. het project wordt uitgevoerd in de provincie Noord-Brabant
 - b. de veehouder is nog niet volledig omgeschakeld naar natuurinclusieve landbouw;
 - c. bij de uitvoering wordt gebruik gemaakt van professionele bedrijfsadviseurs die ervaring hebben met het opstellen van businessplannen aangaande natuurinclusieve landbouw;
 - d. aan het project ligt een projectplan ten grondslag waarin in ieder geval is opgenomen:
 1. een omschakelplan dat voldoet aan de vereisten uit bijlage 2;
 2. een sluitende en realistische projectbegroting voor het maken van een businessplan.

Artikel 3.7 Vereisten subsidieaanvraag

Subsidieaanvragen worden ingediend:

- a. van 15 november 2018 tot en met 31 december 2022;
- b. van 27 februari 2023 tot en met 20 december 2023.

Artikel 3.8 Subsidieplafond

Gedeputeerde Staten stellen het subsidieplafond vast op:

- a. € 1.000.000 voor de periode, genoemd in artikel 3.7, onder a;
- b. € 650.000 voor de periode, genoemd in artikel 3.7, onder b.

Artikel 3.9 Subsidiehoogte

1. De hoogte van de subsidie, bedoeld in artikel 3.4, bedraagt € 10.000.
2. In afwijking van het eerste lid, wordt maximaal slechts een zodanig bedrag aan subsidie verstrekt, dat over een periode van drie belastingjaren het plafond voor de-minimis landbouwsteun niet wordt overschreden.

Artikel 3.10 Verdeelcriteria

1. Subsidie wordt verdeeld op volgorde van binnenkomst van de subsidieaanvragen.
2. Indien een subsidieaanvraag nog niet volledig is, geldt voor het bepalen van de onderlinge rangschikking als bedoeld in het eerste lid, de dag waarop de subsidieaanvraag volledig is als datum van binnenkomst.
3. Dreigt het subsidieplafond op enige dag te worden overschreden, dan vindt rangschikking van de op die dag binnengekomen volledige subsidieaanvragen plaats door middel van loting, in aanwezigheid van een notaris en ten minste twee onafhankelijke waarnemers.
4. De trekking wordt schriftelijk vastgelegd door de notaris, waarbij de aanvragen worden gerangschikt in volgorde van trekking.
5. De subsidie wordt verdeeld in de volgorde van trekking zoals door loting is bepaald.

Artikel 3.11 Verplichtingen van de subsidieontvanger

1. De subsidieontvanger rondt het project binnen 8 maanden na verlening van de subsidie af.
2. Indien het project wegens onvoorziene omstandigheden niet kan worden afgerond binnen de termijn, genoemd in het eerste lid, onder a, en de subsidieontvanger verlenging van die termijn wenselijk acht, kan hij uiterlijk de dag voor het verstrijken van die termijn schriftelijk een gemotiveerd verzoek indienen bij Gedeputeerde Staten tot verlenging met maximaal 4 maanden.

Artikel 3.12 Prestatieverantwoording

De subsidieontvanger toont desgevraagd aan dat de activiteiten waarvoor de subsidie is verleend, zijn verricht en dat aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen is voldaan door middel van een exemplaar van het businessplan dat voldoet aan de vereisten van bijlage 3.

Artikel 3.13 Bevoorschotting en betaling

1. Gedeputeerde Staten verstrekken een voorschot van 100% van het verleende subsidiebedrag overeenkomstig artikel 23, tweede lid van de Asv.
2. Gedeputeerde Staten betalen het voorschot, bedoeld in het voorgaande lid, in een keer, overeenkomstig artikel 23, derde lid van de Asv.

Artikel 3.14 Evaluatie

Gedeputeerde Staten zenden in 2020 en vervolgens telkens na twee jaar aan Provinciale Staten een verslag over de werking van deze regeling in de praktijk.

Bijlage 2, behorende bij de artikelen 3.6, onder e, onderdeel 1°, en 6.6, derde lid, onder a, van de Subsidieregeling transitie landbouw Noord-Brabant

Inhoudelijke vereisten Omschakelplan

In het omschakelplan geeft de ondernemer in grote lijnen aan wie hij/zij is, hoe zijn/haar bedrijf er uitziet en wat zijn/haar plannen zijn als het gaat om de omschakeling naar natuurinclusieve landbouw. Omdat het omschakelplan de basis is voor zijn/haar verzoek om subsidie voor het opstellen van een professioneel businessplan, is het ook belangrijk dat de ondernemer in dit omschakelplan duidelijk aangeeft wat hij/zij in dat businessplan wil laten onderzoeken/doorrekenen.

Onderstaande eisen zijn indicatief en te beschouwen als aandachtspunten. Voor het businessplan (zie bijlage 3) is het verplicht aandacht te besteden aan alle genoemde vereisten.

De ondernemer(s)

- Een kort CV (persoonlijke gegevens, opleiding, werkervaring)
- De motivatie voor het indienen van het plan (wat is in het kort het idee, de bedoeling/ambitie?)
- De mate van kennis van, ervaring met en visie op ondernemerschap en natuurontwikkeling (opleiding / ervaring et cetera)
- De wijze waarop die kennis/ervaring wordt vergroot bijv. via aansluiting bij een lerend netwerk en samenwerking met andere partijen op het gebied van natuurinclusief ondernemen

Het huidige bedrijf

- Een korte kenschets van het huidige bedrijf (grondsituatie (kaart met ligging percelen), veebezetting, teelten, huisvesting, bemesting e.d.)
- De mate van natuurinclusiviteit van de huidige bedrijfsvoering, onderverdeeld in de thema's Bodem & Water, Landschap en Biodiversiteit

Het toekomstige bedrijf

- Een korte kenschets van het toekomstige bedrijf (grondsituatie, veebezetting, teelten, huisvesting, bemesting e.d.)
- De toe te passen natuurinclusieve maatregelen bij de toekomstige bedrijfsvoering, onderverdeeld in de thema's Bodem & Water, Landschap en Biodiversiteit. Zie hiervoor ook bijlage 9; maatregelentabel natuurinclusieve landbouw
- De verwachte belemmeringen en behoefte aan ondersteuning (bv. de beschikbaarheid van aanvullend areaal aan landbouwgrond)

Bedrijfseconomische kwaliteit

Het omschakelplan moet op hoofdlijnen duidelijk maken hoe het plan bedrijfseconomisch in elkaar zit. Daarbij komen onder andere de volgende onderdelen aan bod:

- Globale toelichting op de bedrijfseconomische aspecten van de huidige bedrijfsvoering (aan- en verkoop, afzet producten, overzicht huidige kosten en opbrengsten e.d.)
- De benodigde investeringen voor de omschakeling richting toekomstige bedrijfsvoering
- Globale begroting van kosten en opbrengsten toekomstige bedrijfsvoering
- Globale toelichting van het (nieuwe/verbeterde) verdienmodel (producten / diensten, markten, doelgroepen, promotie, ketenpartners)
- Juridische haalbaarheid van het initiatief (bv. bestemmingsplan)
- De verwachte kansen en belemmeringen en behoefte aan ondersteuning.

Maatschappelijke meerwaarde

Aanvullend is er aandacht voor de maatschappelijke meerwaarde van de betreffende onderneming, bijvoorbeeld op het gebied van zorg, educatie et cetera. Dit is geen primair doel van natuurinclusieve landbouw, maar wordt wel als een 'plus' beschouwd bij een eventuele latere beoordeling van businessplannen.

Bijlage 3, behorende bij de artikelen 3.4 en 3.11, onder b, van de Subsidieregeling transitie landbouw Noord-Brabant

Vereisten businessplan

Het op te stellen businessplan is een professioneel en praktisch plan waarin de ondernemer de verschillende stappen en maatregelen, die nodig zijn om van zijn huidige bedrijfsvoering om te schakelen naar een meer natuurinclusieve bedrijfsvoering, uitwerkt. In het plan geeft de aanvrager duidelijk aan welke veranderingen in de bedrijfsvoering worden genomen (nieuw te nemen maatregelen/activiteiten, achterwege laten van huidige maatregelen/activiteiten) en wat hiervan de te verwachten effecten zijn voor bodem, water, biodiversiteit en landschap. Deze maatregelen worden zoveel mogelijk op kaart aangeduid en toegelicht. Bijlage 9, maatregelentabel natuurinclusieve landbouw, is hierbij behulpzaam.

Ten behoeve van een goed overzicht wordt voorgesteld een tabel op te nemen waarin de huidige en beoogde bedrijfssituatie (geconcretiseerd met maatregelen en hun effecten) naast elkaar worden gezet.

1. Algemeen
 - 1.1 Motivatie en deskundigheid met betrekking tot natuurinclusieve bedrijfsvoering
 - 1.2 Karakteristiek huidig bedrijf
 - 1.3 Karakteristiek natuurinclusief bedrijf
2. Praktische uitwerking van het natuurinclusief bedrijfsmodel voor de volgende onderdelen:
 - 2.1. Verbetering van het bodem- en watersysteem
 - 2.2. Kwaliteit gebiedskarakteristieke landschap
 - 2.3. Versterking van de biodiversiteit op het bedrijf en in aansluiting op de omgeving
 - 2.4. Doorontwikkeling en deskundigheid
3. Bedrijfseconomische aspecten
 - 3.1. Beschrijving van de aanpassingen in de bedrijfsvoering
 - 3.2. Rentabiliteit:
 - Kostenbesparing
 - Gederfde inkomsten
 - Nieuwe kostenfactoren
 - Nieuwe inkomstenbronnen
 - Verandering in kosten en inkomsten per jaar
 - 3.3. Financiering:
 - Huidige kapitaallasten
 - Benodigde investeringen
 - Financiële risico's of ondernemersrisico
 - Tijdspad
 - 3.4. Productenafzet:
 - Aard van de producten
 - Klantengroepen en klantenrelaties
4. Maatschappelijke bijdrage
5. Uitvoeringsgerichte aspecten
 - Risico- en succesfactoren
 - Te nemen stappen voor de doorontwikkeling
 - Te verwachten belemmeringen en hoe deze aan te pakken
 - Aard van eventuele ondersteuning in de uitvoering
 - Samenwerking met partners (bij inkoop en afzet en met andere agrarische ondernemers)

Aandachtspunten

Schrijf niet op wat je kunt doen, maar wat je gaat doen. Geef dat ook duidelijk weer op kaart. Licht dit in de tekst zo smart mogelijk toe; hoeveelheden, soortensamenstelling, intensiteit etc.

Sluit zoveel mogelijk aan bij de maatregelen zoals opgenomen in bijlage 9; maatregelentabel natuurinclusieve landbouw.

Neem een planning op van de door te voeren maatregelen en activiteiten. Zet in een tabel de huidige situatie en de voorgestelde situatie naast elkaar. Maak gebruik van een bedrijfscoach (via de provincie)

Bijlage 9

Maatregelentabel natuurinclusieve landbouw

nr.	maatregel	bodem-herstel	Water systeem herstel	vergroten biodiversiteit en landschappelijke kwaliteit	sluiten mineralen-kringlopen	score
1	Vaste rijpaden op de percelen	1	0	0	0	
2	Gebruik brede banden/lage bandenspanning	1	0	0	0	
3	Sleepslangbemesting met toevoegen van extra water	1	1	0	1	
4	Blijvend grasland behouden of uitbreiden	1	1	1	1	
5	Niet of minder kerende grondbewerking	1	0	0	0	
6	Een ruimer bouwplan met meer rustgewassen	1	1	1	1	
7	Bovengronds mest uitrijden (vrijstelling)	1	0	1	1	
8	Mais telen in bestaande grasmat zonder gebruik te maken van chemische gewasbeschermingsmiddelen	1	1	0	1	
9	Compost opbrengen	1	1	1	1	
10	Langzaam afbreekbare koolstof toevoegen aan de bodem (bijvoorbeeld houtsnippers)	1	1	1	1	
11	Groenbemesters toepassen (op basis van eigenschappen grond)	1	1	0	1	
12	Gebruik ruige mest (strijke dierlijke mest)	1	1	1	1	
13	Teelt langjarige maaigewassen (bijvoorbeeld olifantsgras/ hennepvezel/ luzerne)	1	1	1	0	
14	Beperken gebruik ontwormingsmiddel bij beweiden (bijvoorbeeld via kruiden voeren)	0	0	1	0	
15	Minimaal 3m brede bemestings- en spuitvrije rand langs sloten	0	1	1	1	
16	Infiltratiegreppel(s) aanleggen	0	1	0	1	
17	Stro onderin de kuil voor perssappen	0	1	0	1	
18	Drainage in percelen	1	1	0	1	
19	Rietveld op overhoek (helophyten filter)	0	1	1	0	
20	Precisiebemesting toepassen	1	1	0	1	
21	Rijenbemesting toepassen	1	1	0	1	
22	Mest scheiden (dunne en dikke fractie) en gebruiken	1	1	0	1	

nr	maatregel	bodem-herstel	Water systeem herstel	vergroten biodiversiteit en landschappelijke kwaliteit	sluiten mineralen-kringlopen	score
23	Mechanische onkruidbestrijding toepassen	1	1	1	0	
24	Driftreducerende spuittechnieken toepassen	0	1	1	0	
25	Verlaging dosering gewasbeschermingsmiddelen (bijvoorbeeld plekgewijs spuiten, aanzuren) Of geen chemische gewasbeschermingsmiddelen toepassen	0	1	1	0	
26	Tijdelijke waterberging	0	1	1	0	
27	Wateropslag ondergronds	0	1	0	0	
28	Gefaseerd sloot beheer maaien/schonen/baggeren	0	1	1	0	
29	Maaien van sloot met maaikorf (en afvoeren maaisel)	0	1	1	0	
30	Schuin talud of terras oever onderhouden/aanleggen	1	1	1	0	
31	Waterpeil verhogen of hoog houden	0	1	1	0	
32	Verschillende bomen, struiken en bloeiende planten op het erf	0	0	1	0	
33	In stand houden van greppels en ander microreliëf	0	1	1	0	
34	Inzaaien kruidenrijk grasland/grasklaver mengsels	1	0	1	1	
35	Verschralen grasland	1	1	1	1	
36	Inzaaien van akkerranden	1	1	1	1	
37	Strokenteelt met houtige gewassen	1	0	1	0	
38	Voedselbos/agroforestry	1	1	1	1	
39	Benutten van overhoeken en geren voor extra biodiversiteit	0	0	1	0	
40	Aanleg of onderhoud houtwal, struweel en haag	0	0	1	0	
41	Aanleg/onderhoud van poel	0	1	1	0	
42	Aanleg/onderhoud plas-dras	0	1	1	0	
43	Beweiden van natuurpercelen	0	0	1	1	
44	Fokken met robuuste veerassen	0	0	1	0	
45	Gebruik van resistente gewassen	1	0	1	0	
46	Verlaging van eiwitgehalte in rantsoen naar 15% (of lager)	0	0	0	1	

nr.	maatregel	bodem-herstel	Water systeem herstel	vergroten biodiversiteit en landschappelijke kwaliteit	sluiten mineralen-kringlopen	score
47	Beperken antibioticum gebruik (<0,75 dddj)	1	1	1	0	
48	Telen van eiwitrijke gewassen	0	0	1	1	
49	Plaatsen/onderhouden van nestkasten/vleermuiskasten/bijenhotel op het erf	0	0	1	0	
50	Uitgesteld maaibeheer, minimaal tot 15 mei	1	1	1	1	
51	Mozaiekbeheer	1	0	1	1	
52	Nestbescherming weidevogels	0	0	1	0	
53	Weren van predatoren (zover mogelijk) op percelen met weidevogels	0	0	1	0	
TOTAAL						